

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 18. (78.) évf.

2. szám. 2008 február

Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

A vallásszabadság kihirdetésének 440. évfordulója

Hat éve annak, hogy az aranyosszéki Kövenden tartott Zsinat elhatározta, hogy egyházi ünnepnek nyilvánítja január 13-át, mint a vallásszabadság napját, és elrendelte annak évenkénti kötelező megünneplését minden egyházközségben. Azóta egyházközségeinkben gyakorlattá vált, hogy minden év január 13-án vagy január 13-hoz legközelebb eső vasárnapon megünneplik a vallásszabadság napját.

Ebben az évben nemcsak egy napot szentelünk az ünnepelésre, hanem az egész évet a vallásszabadság évének tekintjük tekintettel arra, hogy 440. éve annak, hogy a nevezetes tordai országgyűlésen kihirdették a vallásszabadságot. Méltó megemlékezésekkel, rendezvényekkel akarunk tisztelni múltunk e drága öröksége előtt, és szeretnénk elkötelezni magunkat a jelenben a jövőre nézve, hogy őseinkhez hasonlóan mi is hirdetői, megélői, szorgalmazói leszünk a vallás- és lelkiismereti szabadság nemes eszméjének.

A tordai országgyűlés vallási határozata biztosította azt a jogi és formai keretet, amely egyházunk megalapítását jelentette.

A vallásszabadság kihirdetését és törvénybe foglalását megelőző időszakot a vallásháborúk, vallásüldözések, hitviták, vallásellenességi küzdelmek jellemezték. 1568 előtt Nyugat-, Közép- és Kelet-Európa egyes országaiban a katolikusok és a protestánsok között, a vallási együttélés és türelem védelmére ún. „vallásbékét” kötöttek. Ezek a megegyezések, „béke-megállapodások” csak korlátozott türelmet, vallásszabadságot biztosítottak.

Erdély volt az egyetlen ország Európában, amely az 1568. évi tordai országgyűlésen törvénybe foglalta a lelkiismereti és vallásszabadságot.

Idézzük fel a tordai országgyűlés vallási határozatát:

„Urunk őfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religio dolgáról végezött, azonképpen mostan és ez jelen való gyűlésébe azont erősíti, tudniillik, hogy midőn helyökön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint és az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ő lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása

ő néki tetszik. Ezért pedig senki az superintendensök közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmaztasék senki az religióért senkitől, az elébbi constitutiók szerént, és nem engedtetik ezt senkinek, hogy senki fogsággal, avagy helyéből való priválással fenyegeßön az tanításért, mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek igéje által vagyon.”

Az országgyűlési határozat jelentőségét, fontosságát nagyon sokan méltatták. A sok méltatás közül kettőt szeretnék felidézni. Az unitárius történész Jakab Elek lelkesen állapította meg: „Mint a természet, égre nyúló kőszikláit, oly magasan helyezi e törvény Erdélyt a nagy és művelt országok fölébe... a történetírónak joga van e tárgyról büszke önérzettel szólni, kötelessége az ősök szabadelvűségéről tisztelettel emlékezni.”

Pokoly József református egyháztörténész hangvétele is elismerésről, sőt büszkeségről árulkodik: „A felekezetek közötti egyenjogúság kérdését még egyetlen állam sem oldotta meg olyan találékonyan és egészségesen, mint Erdély a XVI. században. Az egyetlen mód, amely mellett nem üres íge a tordai országgyűlés által kimondott elv, hogy ti. mindenki azt a hitet követheti, amelyet akar, régi vagy új szertartásokkal, csakhogy az új hit követői ne bántalmazzák a régi hit követőit.”

A tordai országgyűlés vallásszabadságot biztosító határozatának a kimondását az erdélyi reformáció sajátos társadalmi, politikai, vallási helyzete motiválta, de konkrét megvalósulását Dávid Ferenc türelmes és János Zsigmond unitárius fejedelem felvilágosult szelleme tette lehetővé. Igaz, a történelem során volt időszak, amikor a felekezetek között, sőt a felekezeteken belül is megrendült a vallásszabadság érvényesítése, de nem semmisült meg soha.

Minden elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy a vallásszabadság törvényének a kihirdetése az erdélyi unitarizmus nagyszerű vívmánya volt. Az unitárius reformáció a szabadelvűség szellemében nemcsak felkarolta, hanem küzdött is a vallási és lelkiismereti szabadság, a türelem, a belső tekintély, a kölcsönös tisztelet és szeretet naponkénti érvényesítésének a megvalósításáért. Dávid Ferenc a kor türelmetlenségei közepette világosan fogalmazta meg a követendő célt: „Bizonyára keresztényeknek kell lennünk, Isten igéivel kell meg győzzetnünk, nem kiáltásokkal, nevezgetésekkel és gyalázatokkal.” Vallotta, hogy „a Szentírásban sehol sem olvastuk, hogy Isten igéjét tüzzel-vassal kell terjeszteni. Krisztus országának népe és az ő áldozata önkéntes, fegyverrel és fenyegetéssel az evangélium elfogadására nem kényszeríthető, önként engedelmeskedik. Nincs nagyobb esztelenség, sőt lehetetlenség, mint külső erő-

folytatás a 4. oldalon

dr. Rezi Elek

A föld és az áldás

Egyházközségeinkben a beszámolók és számadások ideje van. Számot ad gyülekezet, számot ad a lelkész és munkatársai. Lelkiekről és anyagiokról, életről, lélekről, pénzről, tégláról, cserépről, vakolatról beszélünk. Sikerek öröme, kudarcok szomorúsága hangosodik ki. A gyarapodás reménysége fényesedik és az apadás árnyéka sötétedik, viaskodik egymással papíron és a lelkekben. A köteles egy mérföld csikorgása és az önkéntes második, harmadik... sokadik nyugalmat adó békessége enyhíti a számok, az adatok szigorúságát. Családi és gyülekezeti ünnepek, ünnepélyek, szeretetvendégségek, rendezvények szép emléke oldja a mindennapok feszültségét.

Megtartó egyensúlyt keresve próbáljuk kitapintani egyéni és közösségi életünk pulzusát. Megérezni erősségeit és gyenge-

„Bízzatok vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak.

Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra.”

(Zsid 13,17)

ségeit, életrevalóságát, egészségét és betegségeit. A menni vagy maradni gondolatot, szívet és lelket emésztő kérdésre keressük a választ, miközben az élet mindennapi kísértései közt gyengeségünket érezzük, amikor a megélhetési gondok pusztaságában bolyongunk, és mindent, ami a kezünk ügyébe kerül, megpróbálunk kenyérré változtatni, táplálékká váltani az itthoni szerénységben/szegénységben vagy valahol a világ könnyebb élet ígéretével csalogató részén. A mindennapi kenyér szükségessége vagy bősége határozza meg ma gondolatainkat, életvitelünket és életkedvünket.

Életünket adó és megtartó gazdánk, talentumokat ránk bízó Istenünk előtt számot adva próbáljuk belátni, hogy a mindennapi kenyér nemcsak a mi gondunk és nemcsak a mi érdemünk, hanem ő lát el minket testi és lelki eledellel, táplál a lélek és az élet kenyérével. Azt munkánk és imádságunk által ő teszi asztalunkra. A mi földünk is ígéret földje. Az ígéretet évszázadokon át beváltó föld, amely meg- és eltartotta az előttünk élőket is. Amikor a földet szántjuk, vetjük és vallatjuk: mennyit terem, gondoljunk arra, hogy nem a sok vagy a kevés a fontos, hanem az, hogy *terem*. Ez a szó egyszerre múlt, jelen és jövő idejű. Terem a földünk, néha többet, máskor kevesebbet, egyik esztendő bősége kipótolja a másik szűkösségét. Ma mégis kételkedően és bizalmatlanul közeledünk hozzá, úgy dolgozunk, mintha harcolnánk vele. Sokan menekülnek előle, próbálnak szabadulni tőle. Pedig ma még mindig gazdái és nem rabjai vagyunk. Bárcsak újból meg tudnánk látni benne mindennapi kenyérünk „bölcsőjét” és benne új életek születésének és növekedésének csodáját!

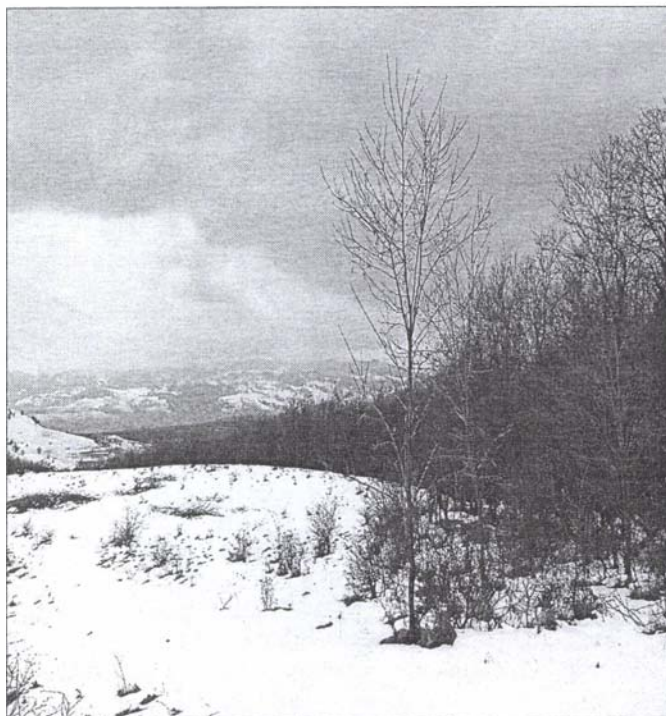
A növekedés csodáját keressük akkor is, amikor örömmel próbálunk számot adni a ránk bízott lelkek vigyázásáról. Tu-

datában vagyunk annak, hogy ehhez az Isten áldotta szolgálathoz türelem, elszántság és nagy alkalmazkodókészség kell. Ha a lelkek vigyázását munkának, hivatalnak, megélhetésnek tekintjük, akkor dolgozhatunk jó kedvvel vagy ímmel-ámmal, sikerrel vagy sikerélmény nélkül is. Ha azonban hivatásnak, akkor ezt csak örömmel lehet, csak örömmel jó tenni. A sóhajtozás nem tesz jót sem a lelkésznek, sem a gyülekezetnek, mert tétlenséget szülhet. Ha érezzük a gyülekezet, a munkatársak bizalmát és támogatását, akkor munkánk örömeiben és sikereiben gazdag szolgálat. Folyamatos magvetés és az aratás reménysége. Ha ennek tudatában élünk és dolgozunk, akkor a nehézségek nem riasztanak. A mélypontok után emelkedők következnek, a tetőpontok után újabb mélységek. Ha az erővel és a türelemmel ésszerűen gazdálkodunk, akkor a tetőpontokon nem kényelmesedünk el, a mélységekben nem csüggedünk. A sikert erőgyűjtésnek tekintjük, a mélypontokat pedig olyan helyzeteknek, amelyek újabb magaslatok felé fordítanak.

Az elvégzett munka öröme indít, elhanyagolt, elmulasztott dolgaink pótlást sürgetnek, az elkezdett munka folytatásra vár. Az elmúlt évek, évtizedek eseményei, sikerei és csalódásai arról győznek meg minket, hogy a legbiztosabban saját magunk erejére, találmányára, életrevalóságára és Isten segítségére támaszkodhatunk. Isten volt az, aki megáldotta életünket, segített túlélni a mindennapok küzdelmeit, kiállni a próbákat. Ő emelt fel elestünkből, ő segített hozzá talpon maradásunkhoz, eredményeinkhez, megújulásunkhoz minden téren. Hálát adunk és megköszönjük minden áldását, amellyel életünket támogatta. Hogy hiveinkkel, munkatársainkkal együtt egyházközségeink fenntartását, anyagi és lelki gyarapodását szolgálhattuk.

Mögöttünk a tények, előttünk a tervek. Miközben a megtett út a hátunk mögé kerül és tekintetünk a jövő kibontakozó körvonalaival alkalmazkodik, emeljük fel szívünket Istenhez, nyújtjuk egymás felé segítséget, barátságot ígérő kezünket.

Török István

440 éve a vallási türelem és lelkiismereti szabadság szolgálatában

A történelem folyamán ritka volt a teljes vallásszabadság. A vallásos életnek, a törzsi vallásoktól kezdve egészen az ún. „kultúrateremtő” vallásokig, állandó kísérőjelensége volt a belső feszültség, vilongás, hatalmi harc. Az éppen uralkodó felekezetek legtöbbször türelmetlenül üldözték, elnyomták vagy igyekeztek tiltani a többi felekezet hitéletének gyakorlását. Elég csupán a nyugati kereszténységre gondolni, ezen belül pedig a reformációra és az ún. eretneküldözésekre. Ma már köztudott, hogy ha valaki a hivatalos vallási hittételektől eltérő nézeteket vallott, az eretneknek, vallási tévelygőnek számított. Az eretnekeket pedig mint a jámbor lelkek megméltályozóit, megfertőzőit üldözni, irtani kellett. Így állította fel egykor a katolikus egyház az eretnekségek kiirtására az egyházi törvényszéket, az inkvizíciót. Am karddal és pallossal örködni a hit, a lélek és a meggyőződés fölött: lehetetlenség, esztelenség!

Igaza volt Márai Sándornak, amikor ezt írta: „Ne akard esküvel, szöggel és kalapáccsal rögzíteni minden időkre azt, amin az éjszaka és a reggel is változtat valamit, szíved és értelmed is örökké csiszol, másít, alakít valamit, ma, holnap és örökké.” (Füveskönyv).

A reformációval kezdetét vette a nyugati kereszténység megújítása. Luther, Zwingli, Kálvin, Dávid Ferenc megteremtették a maguk hitelveit. Am kívívni, elismertetni hitüket, egyházuk egyenjogúságát a katolikus egyházzal, nem volt könnyű feladat.

1555-ben az augsburgi vallásbéke az ágostai hitvallást tevőknek (vagyis az evangélikusoknak) szabad vallásgyakorlást biztosított. Az így megállapított vallásszabadság azonban nem jelentett általános szabadságjogot, hiszen csak a fejedelmekre vonatkozott. Az augsburgi vallásbéke követte tehát a középkorban rögzült elvet: „cuius regio, eius religio”, azaz: az uralkodó, a földesúr szabja meg, hogy alattvalói milyen vallást követhetnek. Tehát: akié az ország, a föld, azé a vallás! Ha az egyszerű paraszt, jobbágy vagy mesterember számára urának vallása vállalhatatlan volt, nem maradt más választása, mint a *ius emigrationis*, vagyis: az elvándorlás joga. Bár az augsburgi vallásbéke a vallásszabadsághoz vezető út első, jelentős állomása volt, nem jelentett áttörést az egyéni vallásszabadsághoz, mert csak az evangélikusoknak biztosított vallásszabadságot és a katolikusokkal

egyenlő jogokat, de a reformátusoknak nem! Emellett a békét csak a felekezetek tartományokra való szétválasztásával érték el, nem pedig evangéliumi értelemben.

A vallásszabadsághoz vezető út második jelentős állomása a nantes-i ediktum vagy türelmi rendelet, amelyet IV. (Bourbon) Henrik hirdetett ki a katolikus többségű Franciaországban 1598. április 13-án.

Franciaországban égbekiáltó vallási ellentétek feszültek. Gondoljunk a legdrámaibbra: a Szent Bertalan-éji párizsi vérengzésre 1572. augusztus 22–23-án, amikor a katolikusok 2000 hugenottát

kálvinistáknak. De ezúttal sem sikerült végérvényesen feloldani a vallási ellentétekből fakadó gyűlöletet és feszültséget, ugyanis a reformált vallásúak számára kötelezővé tették a katolikus egyháznak fizetendő tizedet, ünnepeik megtartását és a házassági törvény betartását. A reformált vallásúak tarthattak ugyan istentiszteleteket a protestáns nemesek birtokain, ám Párizs és annak öt mérföldes környéke tiltott terület volt számukra. E rendelet pozitívuma az, hogy mindkét felekezet előtt megnyíltak a kórházak, az egyetemek és iskolák kapui, és bármilyen közhivatalt betölthettek protestánsok is. Az ediktu-

A Tordai Unitárius Egyházközség keblitanácsa és lelkésze 2008 elején

öltek meg, akik Navarrai Henrik és Valois Margit házasságkötésére érkeztek. De több tízezer áldozata volt vidéken is a vallási ellentéteknek.

Franciaország lakosságának 15%-a ekkor francia kálvinista, más néven hugenotta volt. IV. Henrik is kálvinista volt, de miután királlyá választották, hogy megnyerje a katolikus többséget, 1594-ben visszatért a katolikus vallásra. Tőle származik a közismertté vált mondás: „Párizs megér egy misét.” IV. Henrik a vallási ellentéteket egyedülálló módon kívánta megoldani. Véget vetett az „un roi, une loi, un foi” (egy király, egy törvény, egy hit) elvének, és türelmi rendeletével egyenlő jogokat igyekezett biztosítani a francia

mot történelmi mérföldkönek, az európai vallásmozgalmak határkövének is szokták nevezni. IV. Henrik belevágott abba a kísérletbe: „Vajon lehet-e jó állampolgár az, akinek más a vallása, mint a királyé?”

A vallásszabadsághoz vezető harmadik és az előbbieket messze felülmúló türelmi rendelet az 1568-as tordai ediktum volt. 1568. január 6-a és 13-a között – Erdélyben, János Zsigmond fejedelem idején – Tordán tartották a vallási toleranciát a világon elsőként meghirdető országgyűlést: négy vallás egyenjogúságát hirdették ki. Jogos büszkeség tölthet el

folytatás a 4. oldalon

Józsa István Lajos

A vallásszabadság...

folytatás az 1. oldalról

vel kényszeríteni a lelkiismeretet és a lelket, aki felett hatalommal csak teremtője bír. Hogy jámbor érzelmünk a felség (János Zsigmond) előtt tudva legyen, hogy vádolóink nemcsak méltatlansággal ne illettessenek, de részesüljenek minden tisztességben és jutalomban, legyen nekik szabad írni, minket kárhóztatni és általában adassék nekik teljes szabadság mindenre, amit ügyükben tenni akarnak. Az Isten maga lesz az, aki a maga ügyét védelembe veszi... Az alázatosság lelke az, ami által az egyház épül, az igazság gyarapodik, a tévedezők jó útra térnek, a béke helyre áll, a lelkek megengesztelődnek."

Mit jelent a vallásszabadság számunkra napjainkban? – tehetjük fel a kérdést. A lehetséges válaszok közül csupán négyet szeretnék megemlíteni:

– A vallási igazságok szabad, értelmes vizsgálatát: az elért eredmények és következtetések szabad megvallását, kinyilvánítását, hirdetését, terjesztését egyéni és közösségi vonatkozásban minden megszorítás, korlátozás nélkül.

– Az Istennel való kapcsolat korlátlan és feltétlen szabadságának megélését. Senki ettől a kapcsolattól el nem szakíthat, ellenben senki erre nem kényszeríthet.

– A lelkiismereti meggyőződés felette áll minden külső tekintélynek. Nem azért hiszek/fogadok el egy vallási hitelt, mert az „kihirdetett” vagy „meg van írva”, hanem azért, mert az összhangban áll az értelmem kívánalmaival, és lelkiismereti meggyőződésemmel.

– Türelmes magatartásra figyelmeztet mások vallásos meggyőződése, világnézeti felfogása iránt. Kiindulási alapként a jézusi követelményhez kell igazodnunk: „Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük, mert ez a törvény, és ezt tanítják a próféták.” (Mt 7,12)

440 éve...

folytatás a 3. oldalról

bennünket, hiszen a korabeli Európában vallásháborúk dúltak, és máglyák lobbantak fel a másként gondolkodók és hívők elnémitására.

Ugye milyen boldogító érzés arról beszélni, hogy tudtunk mi bátrak, elsők is lenni! Képesek voltunk olyan eredményeket és értékeket felmutatni, amelyek előtt fejet hajtott és ma is fejet hajt a világ. Volt időszak, amikor Erdély a békés egymás mellett élés földje volt. Ezt a szászok himnusza is igazolja. (Szabad fordításban: Erdélyország, türelemföld, / minden hitnek tábora! / Övd meg hosszú századokon át / fiadnak szabadságjogát, / s légy a tiszta szó hona! // Erdélyország, édes földünk, / drága jó szülőhazánk! / Áldott légy szépségedért, / s tájaidnak minden gyermekét / egyetértés fogja át.)

De térjünk vissza az 1568 januárjában tartott országgyűlésre, és mondjuk ki büszkén, hogy őseink hithűsége, áldozata, bátor kiállása és kitartása nélkül aligha valósult volna meg a vallásszabadság és általa nem bontakozhatott volna ki az unitárius vallás és egyház. Annak a kornak a gyermekei nem csupán panaszkodtak, siránkoztak üldöztetésükért, hanem mindent meg is tettek annak megszüntetéséért. Egyháziak és világiak együttes összefogással léptek fel azért, hogy az erdélyi karok és rendek elfogadják és kihirdessék az unitárius vallás létjogosultságát Erdélyben. És sikerült! A vallásszabadság gondolatának törvénybe iktatása merész lépés volt a 16. század második felében. Egyedülálló történelmi esemény! A lelkiismereti szabadságot és vallásszabadságot kihirdető ediktum egyben egyházunk megalapítását is jelentette. Az unitárius vallás is *recepta religio* – azaz bevett, államilag elismert vallás – lett.

Erdély titkos „Názáretje” lett az emberi türelemnek, jósnak és szeretetnek! Ady Endre versének néhány sorát megidévezve: „Mindig volt titkos, valamis / Názáretjé az emberi Jónak, / Honnan elindult könnyesen, / Dagadón, szánva bús milliőkat / És soha nem ölt meg iszap / Bátor, nagy vizű s tiszta folyókat. / (Hozzána a bízó síróknak)

1568-ban Tordán fölfakadt a vallási türelem, a hit- és lelkiismereti szabadság forrása. Kimondatott egyszer s mindenkorra, hogy „amikor a prédikátorok az evangéliumot hirdetik, ki-ki az ő értelme szerint tegye azt”. Aztán kimondták azt is, hogy „minden gyülekezet olyan prédikátort tarthasson, akinek a tanítása ő nékie tetszik”. S végezetül: „Sem a szuperintendensek, sem mások nem bántalmazhatják, nem fenyegethetik az prédikátorokat vagy másokat az religióért, mert a hit Isten ajándéka.” A tordai országgyűlés tehát törvénybe iktatta az evangélium szabad értelmezésének és a prédikátor szabad megválasztásának elvét, és megtiltotta, hogy hitéért bárkit üldözzenek. A négy bevett vallás egyenrangúvá lett! Hogy mindez éppen Erdély földjén jöhetett létre, azt Dávid Ferencnek, az erdélyi lánglelkű reformátornak és a felvilágosult, nyitott szellemű János Zsigmond fejedelemnek köszönhetjük.

Mindkettőjüket találóan jellemzi a költő, Szentimrei Jenő: „Törékeny testedben lakozott jó lélek, / Tudományok felé vonzott szenvedélyed, / Harcon, ha kell, bátor, ám türelmessed / Állítá nevednek a legszebb emléket.” (János Zsigmond) Egyházalapító, első püspökünkét pedig így jellemzi: „Kolozsvár papja volt, / Szava tűz, lelke láng, / Igazság rabja volt, / S bajnoka egyaránt. // A szabad kutatás / Szent jogát hagyta ránk. / Szabadság papja volt, / Örökké égő láng.” (Dávid Ferenc). Úgy érzem, büszkék lehetünk őseink szel-

lemi nyitottságára, vallási toleranciájára. A korabeli Európában addig nem ismert vallási türelem, szellemi nyitottság és lelkiismereti szabadság alapjait raktuk le a világnak e talpalatnyi „türelem földjén”, Erdélyben. S hogy hangsúlyozottan érzékeltessem ezt, ismét a költőt hívom segítségül: „Most a gyarló ember elvakult hevében / Egymás vérét ontja Krisztusa nevében. / Rettenetes korszak! Percnyi nyugta nincsen, / Fegyverek osztozó prédája az Isten. // Lám, egyik a másnak templomát megdulja, / Papjait elűzi, gályára hurcolja, / Híveit üldözi, / Földjét konfiskálja, / Tértiti, rémiti, hitében turbálja. // Erdély kicsiny sziget a tomboló árban, / Útat mutat most a süppedő hinárban. / Példát ad az egész elvadult világnak: / Meghozza törvényét a hitszabadságnak. // Tordai gyűlésben kimondják a rendek: / Hitéért ezentúl bántódást nem szenved / Senki fia köztünk. Kis Erdély országa / Testvér-vallásoknak lőn szabad hazája.” (Szentimrei Jenő: *Tordán kimondják a vallásszabadságot*)

Ugye, milyen boldogító érzés hallani mindezt a szépet és jót magunkról. Ám boldogságunk, egyenrangú félként való elfogadatusunk nem tartott sokáig. János Zsigmond fejedelem 1571-ben meghalt. Dávid Ferencet elmozdították a fejedelmi udvarból. A nyomdát elvették tőlünk, és ismét üldözni, gáncsolni kezdtek. Dávid Ferencet bebörtönözték.

Őseink hitvitákon védelmezték hitüket és egyházukat. Számunk egyre fogyott. Pedig egykor háromszázhuszonkét lelkészünk volt. Képzett papjaink, tudós tanáraink fáradhatatlanul küzdöttek megmaradásunkért. Enyedi György püspökünk felismerte azt az örök érvényű igazságot, hogy „egyházunk az erdélyi történelem viharverései között csak úgy maradhat fenn, ha életelvévé teszi a minőség gondolatát. Nem a sokaságban rej-

lik az érték, és ez független az időtől. Tiszán látta és élte, hogy a minőség nagyobb hatalom, mint a mennyiség. Ezzel az Isten által nekünk adott hatalommal azonban meg kell tanulnunk helyesen élni. Ez a minőség szempontú önértéktudat, amely az evangéliumból táplálkozott, és társult az egyetlen szilárd erővel, a tiszta erkölcs-csel lett erőforrásává egyházunknak a következő századok megpróbáltatásaiban. Számban fogyatkoztunk, anyagiakban szegényedtünk, üldöztek és megtiportak, elvitatták kereszténységünket, megfosztottak templomainktól és iskoláinktól, de lélekben megtörni, hitünkben elsorvasztani soha nem tudtak.” (dr. Szabó Árpád)

1568. januárjában Tordán, azon a nevezetes, történelmi jelentőségű országgyűlésen fölfakasztották a hit- és lelkiismereti szabadság forrását, s az lassan csermellyé, patakká, majd folyóvá szélesedett. Sokszor volt úgy, hogy vallásunknak bűvópatakaként sikerült csupán fennmaradnia, mert dogmák, felekezeti elfogultság, gyanakvás, vallási soviniz-

mus és türelmetlenség állta útját, de mint a bűvópatak megtalálta a maga útját.

A vallásszabadság eszméje – hála egy Istenünknek – bő vízü, tiszta folyóvá növekedett! Ne engedjük elsekélyesedni, eliszaposodni! Maradjon továbbra is éltető, felfrissítő, erőt adó vízünk!

1868. augusztus 29-e és 31-e között napjain egyházunk Tordán tartotta háromszázados zsinati ünnepélyét. Kriza János püspökünk így zárta zsinati beszédét: „Atyámfiai! A 4. század unitárius népe se legyen kevésbé buzgó a tette, az áldozatra kész szeretetben, a gyakorlati valóságban, mint voltak ősei, a kiket midőn hitőkért vádoltak volna, nagy püspökük Dávid Ferenc oly igaz evangéliomi szelvényben oltalmazott... A kereszténységnek – úgymond – ellenségei nem ők, az egyetlen Istent a megfeszített Jézus nevében imádók, hanem a tudatlanság és vétek, ami ellen mindenkinek harcolni és oda kell törekedni, hogy a tudatlanságot váltsa fel a tudás, a bosszúságot győzze meg a békességes türés, a kevelységnek álljon el-

lene az alázatosság, a restséget űzze el a szorgalmatosság, a kegyetlenséget győzze le a szelídség, a tettetést az Istennek tett sző, őszinte és tiszta szívből származó vallásosság, mely örömet az egyedülvaló Istennek tetszésében találja. Ezek a keresztény vallás győzedelmes fegyverei. Ezekkel lépünk ki a nemes versenyre, minden nevű és nézetű keresztények; ezekkel folytassuk különösen mi, unitáriusok nemes missziókat tovább is, ezáltal igazoljuk létezésünk szükségességét.”

Négyszáznegyven éven át ezeket az értékeket tartottuk követendőnek. Soha nem tartoztunk azok közé, akik Isten ajándékát, a hitet mások szellemi, lelki és hitbeli leigázására használták, a másokon való uralkodás eszközévé alacsonyították. A hit mindig megmaradt számunkra „Isten ajándékának”, amellyel a magunk és felebarátaink boldogulását, lelki üdvösségét munkáltuk. Erre legyünk ma is büszkék, ezt törekedjünk folytatni, és ezt adjuk át feltétlenül utódainknak követendő eszményként, lelki örökségként.

Bekecsalja felekezetközi párbeszédbe kezdett

Január 18-ára hívta meg a Márkodi Református Egyházközség lelkésze a bekecsalji lelkészeket egy délutáni találkozásra, a szolgálat közös kérdéseinek megbeszélésére.

A találkozóra a nyáradszeredai Nyárády vendéglőben került sor, ahol Balde Ernő tulajdonos megvendégelte a megjelenteket. Ezen az első találkozón nem tudott minden lelkész megjelenni – nyilván szolgálati kötelességeik miatt. Pap Noémi evangélikus lelkész és alulírott megosztottuk észrevételeinket, gondolatainkat az ökumenizmusról, s több református lelkész is hozzászólt a beszélgetéshez. Közös fejeztük ki azon reménységünket, hogy a következő találkozóra a katolikus és adventista lelkészek is el tudnak jönni.

Felvetődött az a kérdés is, milyen szélesre nyithatjuk az ökumené ajtaját, és milyen vallási vezetőket hívunk meg az elkövetkező találkozásainkra. Jőmagam – a *Köszikla* felelős szerkesztőjének felkérésére – a fenti szentírási versekkel kérdeztem rá arra az állapotra, amikor tiszta lélekkel tudunk megállni az emberek és az Isten előtt. Beszélgetéseink során szabadon és nyíltan osztottuk meg gondol-

tainkat közös kérdéseinkről, illetve arról, hol van az ökumenizmusnak az a termő mezsgyéje, ahol önfeladás nélkül tudjuk – kölcsönös elismeréssel és tisztelettel – elfogadni más felekezetű testvéreinket. Határozott álláspont fogalmazódott meg arról, hogy nem lehet maga az ökumenizmus a cél, mert az ökumené értelmezése és ennek elérése előbb-utóbb ellentéteket szülhet, ami eleve a kudarcot vetíti előre. Ez álláspont mellett egyetértő visszhangra talált a résztvevőkben az, hogy az ökumenizmus olyan eszköz, amely közösen található meg és közösen használandó, olyan lehetőség, amellyel együtt szolgálhatjuk a különböző felekezetekre oszlott közösséget.

A következő találkozó időpontját február 18-ára jelöltük meg, abban bízva, hogy ez megfelelőbb lesz minden felekezetű lelkész számára, és az elkövetkező találkozó még „ökumenikusabb” lesz az eddig hiányzó lelkészek részvétele folytán. A megbeszélésen természetesen téma volt a *Köszikla* folytatása is. Isten legyen segítségünkre, hogy tiszta lélekkel állhassunk meg mindenkor embertársaink és Gondviselőnk előtt!

Sándor Szilárd

Ünnepi istentisztelet Dicsőszentmártonban

Ünnepi istentisztelet keretében emlékeztünk meg Dicsőszentmártonban az 1568. évi tordai országgyűlésről, a vallás- és lelkiismereti szabadság kihirdetéséről, a 440. évfordulón. Az istentisztelet keretében ünnepi műsor hangzott el, amelyen a tordai ediktum, Reményik Sándor, Wass Albert, Petőfi Sándor, Juhász Gyula, Ady Endre versei mellett idézeteket olvastak Sütő András *Csillag a máglyán* című drámájából. A műsorban az egyházközség tagjainak egy csoportja szerepelt, illetve a helyi Sipos Domokos Vegyeskórus az alkalomhoz illő énekszámokat szólaltatott meg. (Nagy Endre)

Gyülekezetek számára úrvacsorai kelyhek készítésével és restaurálásával foglalkozom (finomezüstből).
Érdeklődni a **0264-433241**-es telefonszámon lehet.
Imrei Imre
ötösmester,
Kolozsvár

Királyválasztás a Dunán

Alig három héttel a világraszóló nándorfehérvári diadal után Hunyadi János gubernátort leterítette a pestis. Nem sokkal halálát követően a fiatal László király nagybátyja, Cillei Ulrik gróf, a Hunyadiak esküdt ellensége azt tanácsolta: keressék hűtlenségbe a meghalt kormányzó fiait, Lászlót és Mátyást, követeljék, hogy a Hunyadi-fiak adják át a kezükön levő összes királyi várakat – a frissen megharcolt Nándorfehérvárt is. A királynak adigra már olyannyira bebeszélték, hogy a Hunyadiak a hatalmára törnek, hogy igen könnyen hajlott a „tanácsra”. Cillei el is ment, nagy kísérettel, négyezer német fegyveressel, hogy átvegye a várat. Ott azonban a méltán gyanakvó Hunyadi László nem engedte a várba jutni a katonákat, csak a grófot és szűkebb kíséretét. Összeszólkoztak, Cillei kardot rántott, s ez ürügyet adott arra, hogy Hunyadi László testőrei nyomban levágják „a ciliai grófot és sok helyeken általuték ötöt”. Hunyadi maga jelentette V. László királynak nagybátyja halálát. A zavarban levő király nemhogy bosszút lihegett volna, még meg is esküdött a Hunyadi-fiúk anyjának, Szilágyi Erzsébetnek, hogy Hunyadi Lászlónak nem esik bántódása.

Fél év múlva, 1457. március 14-én azonban a Hunyadi testvéreket a palotába hívták. Amikor megjelentek, nyomban letartóztatták őket, a vár kapuit bezárták, s a felvonóhidat felhúzták. Mindkét Hunyadira nehéz bilincset vertek. Még aznap elfogták a Hunyadi-ház nagytekintélyű híveit: Vitéz Jánost, Várad püspökét, a Hunyadi-fiúk nevelőjét, Kanizsai Lászlót, Rozgonyi Sebestyént, Bodó Gáspárt és másokat. Minden kihallgatás nélkül két nap alatt halálra ítélték a Hunyadi testvéreket. Mátyásnak megkegyelmezett

ugyan a király, Lászlót azonban 1457. március 16-án a budai Szent György téren lefejezték.

Hunyadi László kivégzése forrongásba hozta az országot. Az egész nemzet bosszút követelt, Budán és a Duna túloldalán fekvő Pesten is forrt a nép haragja. A hős ifjú csonka holttestét a Magdolna-kápolnába vitték, ahol a Zsigmond király által lefejezett Kont és harminc nemes bajnoka társa volt eltemetve. Hunyadi János sógora, a török fogságot megjárt Szilá-

*2008-at szerte
a magyar nyelvterületen
a reneszánsz éveként tartják
számom, erre pedig
az szolgáltat okot,
hogy 550 éve, 1458-ban
koronázták meg Hunyadi
(Corvinus) Mátyást,
Magyarország egyik
legnagyobb hatású királyát,
Kolozsvár szülöttét.*

gyi Mihály nagy sereggel indult a királyi hadak ellen. Az esküszegő László király a Hunyadi-ház egyre növekvő bosszúszomjától rettegte Budáról Bécsbe, majd onnan Prágába menekült. Magával vitte a fogoly Mátyást is, akit Pogyebrád cseh helytartó őrizetére bízott.

Csak hogy László király még 1457. november 23-án hirtelen meghalt. A bábkirály halála utat nyitott az egyre népszerűbb Mátyásnak a trónhoz. Még a Hunyadi-ház ellenségei is Isten kezét lát-

ták László király hirtelen halálában. Szilágyi Erzsébet legnagyobb ellenlábásával, a Hunyadiak ellen szintén kitartóan áskálódó Garai László nádorral is kibékült, és megállapodott vele, hogy Mátyás fiával elveteti Garai lányát, amennyiben a nádor támogatja a fiatal Hunyadi trónjelöltségét. S hogy Garai és a többi „nagyúr” meg ne gondolja magát, Szilágyi Mihály a Mátyást támogató, hadseregnyi felfegyverzett köznemes mellé még ötezer cseh és lengyel zsoldost is beállított Pestre, mi több, akasztófát és vérpádot ácsoltatott Rákos mezején, hogy emlékeztesse a királyválasztókat, kire is kell szavazni – biztos, ami biztos.

1458. január 24-én a Duna jegén több ezer nemes jelenlétében választották meg királlyá a tizenöt éves Mátyást. Szilágyi Mihály szentül megesküdött ugyan, hogy Hunyadi László lefejeztetéséért senkin sem áll bosszút, a főurak egy része igen kényszeredetten állt ki a fiatal Hunyadi mellett. A kisebb nemesek körében azonban általános volt az öröm: végre magyar királyuk lett a német helyett.

Mátyás édesanyjával, Szilágyi Erzsébettel együtt a nép határtalan lelkesedése közepette vonult be Buda várába, ahonnan nyolc hónappal azelőtt V. László foglyaként hurcolták Bécsbe.

Mátyás király korának legnagyobb hadvezére lett. „Egész pályáján fényes tanújelét adta uralkodásra termett nagy tehetségének. Államférfi, katona és diplomata, s mindenik kiváló, szokatlanul merész, eredeti. Természettől büszke, mint király pedig méltóságos és hódolatot követelő, de vállalkozó, találékony, sőt fortélyos, ha tenni kell. Hirtelen haragú és heves, de nyíltszívű, inkább szeretetre hajlandó, s a jókedv barátja. Zsarnok, mert önféjű és szigorú, de méltányos, mert főúrhoz és pörhöz egyforma” – írja róla Csánki Dezső. Frigyes császártól 1463-ban nyolcvanezer aranyért visszaváltotta a Szent Koronát, amely huszonhárom évig volt idegen földön.

Az utókor szeretettel és hálával emlékezik rá, lovas szobrát Fadrusz János szobrászművész a 20. század első éveiben készítette el, amely 1902 óta Mátyás szülővárosában, Kolozsváron, a Szent Mihály templom déli fala előtt büszkén hirdeti a „reneszánsz király” halhatatlan nagyságát.

Gálfalvi Gábor

Dióhéjban a Gondviselés Segélyszervezetről

Amikor valaki nehéznek ígérkező feladatra vállalkozik, azal szókták „biztatni” őt, hogy nagy fába vágta a fejszét. Hasonló helyzetbe kerültek azok, akik az Erdélyi Unitárius Egyház segélyszervezetének létrehozását kezdeményezték és vállalták. Vállalásunkhoz erőt ad a hit – amelyet elsősorban *cselekvőleg* kell megvallanunk – és a gondviselő Istenbe vetett bizalmunk. A vallásos ember Isten gyermekének és munkatársának tartja magát. Embertársainkban Isten gyermekeire kell tekintenünk, mindenkét a maga életének sajátosságaival, szépségeivel és nehézségeivel együtt kell elfogadnunk. Isten munkatársának lenni a keresztény ember számára azt jelenti, hogy szerepet vállal Isten gondviselő munkájából, ezáltal töltve be emberi és közösségi hivatását. Kemény Zsigmond ezt így fogalmazta meg: „Az ember csak akkor hisz igazán a gondviselésben, ha kötelességeiből semmit nem mulaszt el megtenni.”

Sok beszéd: szegénység, és nagy hűhó semmiért – figyelmet a népi bölcsesség. Ennek „jegyében” fulladtak már kudarcba szépeményű kezdeményezések, amelyek égiszéről sosem hiányoztak az alapos ideológiák. Újabban ún. hosszú távú stratégiai tervek, logikai keretmátrixok és hasonló csodakifejezések fűszerezik a kezdő szervezetek színrelépését, amiből nem egyszer éppen a lényeg hiányzik: a segítő szándék és a jóakarát. Az előbbieket tudatában a frissen újtárra indított segélyszervezetünk küldetését egyszerűen fogalmaztuk meg: a szükségben és bajban levők segítése, s ezáltal az egyház ember- és közösségszolgáló hivatásának kiteljesítése. E célt szeretnénk gyakorlatiasan és eredményesen szolgálani.

Az unitárius eszmeiség évszázadokon át társadalmi felelősségvállalásra kötelezte egyházunkat. Elég megemlíteni az oktatásban, a közművelődésben, a közjó szolgálatában vállalt és betöltött szerepet. A szociális gondok iránti érzékenység sem hiányzott elődeink világnézetéből, éppen ezért furcsállom, hogy a múlt század elején, a többi egyháztársadalmi szervezetünk (Ifjúsági Egylet, Nőszövetség) mellett nem született meg egyházunk segélyszervezete is. Az egyházközségek keretében természetesen nem volt híjával a szociális tevékenység, ezek összehangolásával azonban egyház-szerte talán többre lehetett volna menni. Az 1989. évi államhatalmi változás nyomán ismét lehetővé vált a régi egyháztársadalmi szervezetek életre keltése és újjak létrehozása. Sajnos, tizennyolc év és egy pusztító árvíz kellett ahhoz, hogy az unitárius egyházi segélyszervezet megalakuljon.

Következzék néhány adat a Gondviselés Segélyszervezet megszületésének közvetlen előzményeiből. A Nyikó menti Árvízi Segélyező Bizottság elnöksége 2006-ban kezdte fontolgatni egy egyházi alapú segélyszervezet létrehozását. E kezdeményezés nyomán az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) 2007. március 30-án elvi jellegű határozatot fogadott el az egyház szociális szervezetének megalapításáról. Az EKT Elnöksége, az egyháztársadalmi szervezetek képviselői és az Árvízi Segélyező Bizottság vezetői a múlt év június 4. napján részletesen megvitatták az új segélyszervezet létrehozásával kapcsolatos elképzeléseket és tennivalókat. A Gondviselés Segélyszervezet formai megalakulására 2007. november 12-én került sor. Az alapító tagok az EKT Elnöksége megbízásából: dr. Szabó Árpád püspök, dr. Rezi Elek főjegyző, Szabó László közügyigazgató. A segélyszerve-

zet önálló jogi személyiséget biztosító nyilvántartásba vételére 2007. november 14-én került sor a kolozsvári bíróságon. Az EKT Elnöksége az alapító okirat és az alapszabályzat elfogadásával együtt kijelölte a segélyszervezet ideiglenes vezetőjét: id. Szombatfalvi József (elnök), Veres Enikő (titkár), Bartha Alpár, Orbán Árpád, Szabó László (alelnök). Az alapszabályzat szerinti vezetőség-választásra az első közgyűlésen kerül sor, ugyanakkor dől el a segélyszervezet szervezeti építkezésének és működésének további iránya.

A segélyszervezet jogi formája és egyházon belüli helyének meghatározása: önálló jogi személyiségű egyesület; unitárius egyházi alapokon nyugvó, felekezeti korlátok nélkül működő egyháztársadalmi szervezet. A segélyszervezet működési területe: elsősorban Erdély, de esetenként Erdélyen kívül is. A segélyszervezet székhelye Kolozsvár, de idővel területi központokat is szeretnénk létesíteni. A segélyszervezet jellegének és szervezeti felépítésének alapelvei: mértékadó szakmai szempontok érvényesítése, az egyház területi és szervezeti sajátosságainak figyelembevétele, képviselői alapú demokratikus döntéshozás és szakszerű végrehajtás, választott testületek általi vezetés stb.

A segélyszervezet működésének alapját az egyházközségekben zajló szeretetszolgálat képezi, így szervezetileg is az egyházközségi munkatársakra alapozunk. Az ő képviselőik és a választmányi tagok alkotják majd a segélyszervezet legfőbb kormányzó szervét, a közgyűlést. A Választmány a közgyűlés képviseletében a segélyszervezet vezető testülete, az öttagú Elnökség pedig az operatív döntéshozó és végrehajtó vezetőség. A Választmány munkáját szakosztályok egészítik ki, amelyek tulajdonképpen az egyes működési és szakmai területeket átfogó munkacsoportok. Terveink között szerepel a Védnökök és Tanácsadók Testületének a felállítása, amely a közgyűlés által felkért személyiségekből és szaktekintélyekből állna. A Választmány, az Elnökség és a szakosztályok pénzügyvitelét háromtagú Ellenőrző Bizottság felügyeli majd. Végül a Választmány tervezett összetétele: az Elnökség tagjai, egyházköri képviselők (6 személy), szakmai képviselők (12 személy), az egyháztársadalmi szervezetek képviselői (3 személy).

A segélyszervezet ideiglenes vezetősége a következő területeken látott munkához.

- ügyviteli és szervezetépítési feladatok ellátása,
- bemutatkozás az egyháztársadalomban munkatársak toborzásával egybekötve, aminek érdekében az egyházközségeket személyesen végiglátogatjuk. A körütszerű látogatások célja a helybeli szociális helyzetképek felmérése, az együttműködési területek körvonalazása, a segélyszervezet céljainak ismertetése, munkatársak toborzása,
- szakmai tapasztalatszerzés: példaadó segélyszervezetek és szociális intézmények működésének tanulmányozása (tevékenységi összefoglalók által, helyszíni tapasztalatszerzéssel és illetékes meghívottak előadásával); elméleti és gyakorlati jellegű szakmai anyagok tanulmányozása; szakirányú képzéseken való részvétel stb.

– a Gondviselés Segélyszervezet színrelépése („bejárata”) az egyházon kívüli körökben; külügyi kapcsolatok kialakítása (szakmai és társadalmi téren),

– adományszervezés.

A tényleges tevékenységi terveket és programokat, a közvetlen és közvetett segélyezési formákat az egyházközségi felmérések alapján állítjuk össze. Reméljük, hogy az óriási igények és a szűkösebb emberi, szakmai és anyagi lehetőségek között járható utakat találunk a rászoruló embertársaink és a hátrányos helyzetű közösségek, illetve csoportok segítése irányában.

folytatás a 8. oldalon

Szabó László

Dióhéjban...

folytatás a 7. oldalról

Terveink megvalósítása érdekében felhívással fordulunk minden Kedves Olvasóhoz és ismerőseikhez: *lehetőségeik szerint – legalább helyi szinten – kapcsolódjanak be a szociális tevékenységekbe!* Higgyék el, ehhez elsősorban nem pénz kell, hanem segítő akarat és valamennyi időráfordítás. Ha ezzel rendelkezünk, akkor előbb-utóbb az anyagiak is helyükre kerülnek...

Ha valaki nagyobb elkötelezettséget érez magában, vagy az elképzelhető tevékenységi területek valamelyikén szakmai tapasztalattal rendelkezik, *kérjük, jelezze együttműködési szándékát.* Ugyanakkor felhívással fordulunk Önökhöz: *javaslataik és tanácsaik megfogalmazását kérjük* annak érdekében, hogy segélyszervezetünk tevékenysége minél körültekintőbb módon és hatékonyan induljon be. Erről az indulásról, a tevékenységi tervekről és a remélt eredményekről az *Unitárius Közlöny* oldalain a megfelelő időben tájékoztatjuk az egyházi közvéleményt.

Elérhetőségeink:

id. Szombatfalvi József: Hargita megye, irányítószám: 535400, Székelykeresztúr, Orbán Balázs u. 14.; telefon: 0266242127, 0745305264; elektronikus postafiók: szombatfalvi@unitarius.ro

Veres Enikő: Kolozs megye, irányítószám: 400105, Kolozsvár, 1989. December 21. u. 9.; telefon: 0744170740; elektronikus postafiók: eniveress@gmail.com

Bartha Alpár: Hargita megye, irányítószám: 535401, Fiafalva 167.; telefon: 0266242674; elektronikus postafiók: alpar@netter.ro

Orbán Árpád: Hargita megye, irányítószám: 535600, Székelyudvarhely, Bethlen Gábor u. 43., telefon: 0266218481, 0722663201, arpad.orban@civitas.ro

Szabó László: Kolozs megye, irányítószám: 400105, Kolozsvár, 1989. December 21. u. 9.; telefon: 0264450284, 0744779953, 0721267596; elektronikus postafiók: szabo.laszlo@mvsz.hu

Sürgősségi hívószámok

Ha szomorú vagy, hívd a **Jn 14-et!**
Ha valaki cserbenhagy, hívd a **Zsolt 27-et!**
Ha termékenyebb szeretnél lenni, hívd a **Jn 15-öt!**
Ha bűnt követtél el, hívd a **Zsolt 51-et!**
Ha aggódsz valami miatt, hívd a **Mt 6,19-34-et!**
Ha veszélyben vagy, hívd a **Zsolt 91-et!**
Ha Istent távolinak érzed, hívd a **Zsolt 139-et!**
Ha hitednek erősítésre van szüksége, hívd a **Zsid 11-et!**
Ha magányos vagy, hívd a **Zsolt 23-at!**
Ha keserű és kritikus lettél, hívd az **1Kor 13-at!**
Ha szeretnél megnyugodni, hívd a **Mt 11,25-30-at!**
Ha a világ nagyobbak tűnik Istennél, hívd a **Zsolt 90-et!**

Ha honvágyad van, hívd a **Zsolt 121-et!**
Ha imáid gyengék és önzőek, hívd a **Zsolt 67-et!**
Ha bátortásra van szükséged, hívd a **Józs 1-et!**
Ha depresszióba estél, hívd a **Zsolt 27-et!**
Ha elvesztetted a bizalmadat az emberekben, hívd az **1Kor 13-at!**
Ha az emberek rosszindulatúnak tűnnek, hívd a **Jn 15-öt!**
Ha elcsüggedtél a munkádban, hívd a **Zsolt 126-ot!**

Figyelem!

Minden vonal 0–24 óráig hívható.

Oszd meg ismerőseiddel ezeket a fontos, akár életmentő számokat!

Az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) február 7–12. között a polgárháború dúlta Kenyában nemzetközi vezetőképzőt szervezett. Az 50 résztvevő elsősorban a közép-afrikai térségben erősödő unitárius egyházközösségek tagjai közül került ki: Nigériából, Kenyából, Burundiból, Kongóból és Ugandából. Az előadó testület szakemberei az Egyesült Államok, Kanada, Nagy-Britannia és India unitárius közösségeinek tapasztalatait adták át az érdeklődőknek.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán február 8–9-én rendezték meg a teológiai hallgatók lelki elmélyülését célzó csendesnapokat. Az első napon id. Kozma Albert bölöni lelkész tartott áhítatot és bibliamagyarázatot, majd ifj. Nagy Endre gyergyószentmiklósi lelkész adott elő *Gyülekezetépítés-belmisszió* címmel. Délután az előadást Rüs Domokos székelyudvarhelyi lelkész tartotta ugyanazon témában; a napot is az ő áhítata és bibliamagyarázata zárta. Másnap a reggeli áhítatot és bibliamagyarázatot ifj. Nagy Endre lelkész tartotta, majd id. Kozma Albert lelkész előadása következtetett *Lelkeszi szolgálatom tapasztalatai* címmel. A református, evangélikus és unitárius hallgatók részvételével tartott záró istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök végezte a szószéki szolgálatot.

Február elején John Gibbons amerikai unitárius lelkész új minőségében először tett látogatást Erdélyben. Az egyesült

államokbeli Unitárius Univerzalista Egyház ugyanis 2007 végén olyan értelemben szervezte újja nemzetközi kapcsolatainak rendszerét, hogy a világ jelentősebb unitárius egyházaival való állandó kapcsolattartásra egy-egy „nagykövetet” kért fel e területen tapasztalt vezetői közül. Az Erdélyi Unitárius Egyházzal való együttműködés felelőse így lett a Testvéregyházközösségi Tanács volt elnöke, a bedfordi egyházközösség lelkésze, John Gibbons.

Az új tanügyi törvénytervezet 2008 elején nyilvános vita alatt áll. A vallásoktatásra és a felekezeti oktatásra vonatkozó szabályozások véleményezésére Nagyváradon január 25-én találkoztak az érintett (ortodox, római-katolikus, görög-katolikus, református, unitárius, baptista, adventista és pünkösdisták) egyházak tanügyi szakértői. Az alapos érveléssel megfogalmazott javaslatokat az egyházfők aláírásaival juttatták el a tanügyminisztériumhoz. Ugyanakkor a vallástanárok felháborodva tapasztalhatják azt, ahogyan a tervezet a társadalom egyik alapdiszciplináját kezeli. A felekezeti közti összefogás szellemében 2008. február 1-jén Kolozsváron, az Unitárius Egyház Központi Hivatalában került sor az elismert vallási felekezetek képviselőinek a tanácskozási, amelynek következtetéseiről sajtóközleményt adtak ki. Egyházunkat mindkét tanácskozáson Vörös Alpár előadótanácsos és Solymosi Zsolt vallástanár képviselte, utóbbin Popa Márta igazgató is részt vett.

Színmű és havilap

Mozgalmas élet a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközségben

Sok a tennivaló, és – hála Istennek! – haladunk, mindig előre. Terveink voltak, és büszkén mondhatom: egy részük már meg is valósult. Úgy érzem, két munkaterületem van: *főállásban* az egyházközség mozgalmas életéhez, illetve *mellékállásban* a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium sokszínű tevékenységeihez járulok hozzá a magam képességei szerint, lelkesedéssel, tudással, tapasztalattal. Nevelek, szervezek, jó kedvvel dolgozom. („Amál az enyém” – hangoztatta többször is Szombatfalvi József esperes, ami titkon jól esik, és meg is szívlelem).

Szóval szép eredményeink vannak. Itt csak az egyházi tevékenységekről írok, dióhéjban. Két, folyamatban levő fontos eseményt emelek ki. A gyermekekkel kezdem, majd rátérek a felnőttek dolgaira is.

Februárban sikeresen megjelent a SZUVI (Székelykeresztúri Unitárius Vasárnapi Iskola) havilapja, amely gyerekeknek, szülőknek, nagyszülőknek ír történelmet. A januári szám 80 példánya olyan gyorsan elfogyott, hogy utánnyomást is kellett készíteni. A februári számunk bővült még négy oldallal. Elsősorban gyermekekhez szól, de információkat ad róluk azon kedves gyülekezeti tagoknak is, akiket érdekel, mivel foglalkozunk, hogyan gondolkodunk. A lap imádságokat is tartalmaz, amelyek őket is megérintik, vagy éppen arról, amit ők fogalmaztak meg. Többen tábori élményeiket is leírták, és

hívták a társakat – a SZUVI-lapnak tehát toborzó szerepe is van. Minden cikket ők fogalmazzák – második osztályosoktól hetedikeseikig. Rajzaikkal (farsangról), munkáikkal (eseménynaplár készítése) teszik színesebbé a különben fekete-fehérben készített havilapot – a szülők, nagyszülők és a gyülekezett legnagyobb öröme és elismerésére. Bemutakoztak már sokan közülük, és a beküldhető rejtély-megfejtések is szép számban érkeznek (még a gyülekezet idősebb tagjai is), nem is beszélve az egyik nevelőház vasárnapi iskolás gyermekeiről, vagy az olyan gyerekekről, akik a környékbeli falvakból szeretnék örömeiket megosztani velünk beküldeni – mert hozzájuk is eljutott valamilyen úton-módon. A lap szerkesztése, összeállítása az én havonkénti feladatom, de sokat segítenek ők is, a gyerekek: igazi tartalommal töltik be. Legfrissebb számunkban (a farsangi jókedv-idézés mellett) olvashatnak arról is, mit jelenthet a bőjt, az egészséges élet, a készülődés, a várakozás időszaka a gyermekeknek – hiszen húsvétra, az örök élet szép ünnepére készülünk mindannyian.

Ki szeretném említeni, hogy a havilap mögötti munkára nagyon nagy hangsúlyt fektetek, mert ez szól a minden vasárnapi istentisztelet alatti tevékenységről, a vasárnapi iskoláról, ahová lassan annyian jönnek, hogy nem férünk be a gyülekezeti terembe. A gondviselés azonban már ígé-

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
március 2., 23.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Rácz Mária, Rácz Norbert.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
március 15., 22., 29.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

retekkel is megajándékozott: ez év január 11-én közmunkával befedtük a gyülekezeti otthont, és egyre többet beszélünk arról, hogy ha majd a javítási, bővítési munkálatok befejeződnek: külön termünk lesz. Előre büszkék vagyunk rá!

De nem csak a gyerekhang tölti be a mindennapokat. A felnőttek is szeretnek játszani, együtt lenni, és készülni, együtt „nagygyá nőni”. Gyülekezetünk lelkes tagjaival a március elejére tervezett gyülekezeti bála szindarabot tanulunk be. Játsszunk, jól érezzük magunkat. Illyés Gyula: *Tüvé-tevők* című darabjával készülünk tizenhárman, hetente kétszer az Unitárius Gimnázium Balázs Ferenc dísztermének színpadán. Az érdekes, humoros jelenetek lassan szindarabbá formálódnak, és a mi kedvünk is egyre nő, mert mindenki a legjobbat szeretné kihozni magából: együtt kellett kacagni-tanulni, nem is beszélve a játékról, a hangsúlyozásról, a hatásszünetekről, a mozgásról – és még sorolhatnám.

Azzal a megnyugtató, buzdító gondolattal zárom soraimat, amivel oly gyakran biztatom magamat is: egyszer minden munkának beérik a gyümölcse, és akkor öröme lesz az Isten gyermekeinek – mindannyiunknak!

Varró Amália

Mindenkor imádkozzatok türelmes szívvel!

Az Egyetemes Ökumenikus Imahét napjai január 20-a és 27-e között felemelőek és feledhetetlenek voltak Marosvásárhely történelmi magyar egyházai, hívei és lelkészei életében. Az Egyetemes Ökumenikus Imahét-mozgalom 100. évfordulója tiszteletére első alkalommal ünnepelethetünk és imádkozhatunk együtt az imahét alkalmával, különböző felekezetekhez tartozó keresztények.

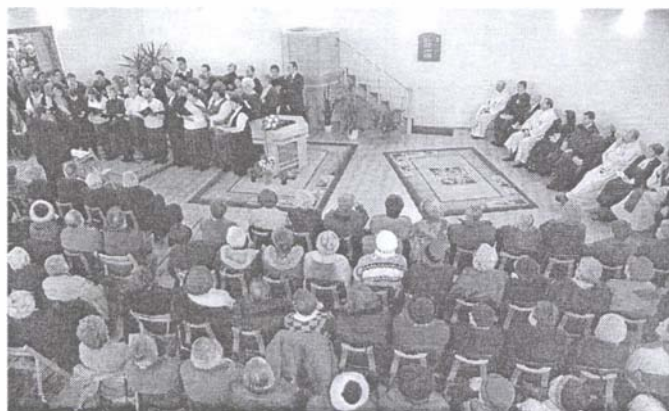
Pál apostol felhívása a Thesszalónika-beliekhez írt első levél 5. részéből nyolc alkalommal hangzott el a hét folyamán, különböző templomokban – vasárnapról vasárnapig.

És ahogy gyors egymásutánban peregetek az imahét napjai, úgy telt meg csordultig a lelkünk szépséggel, tisztasággal, a közös imádkozás felemelő és megtartó örömeivel. Imalánc és szeretetlánc szövődött ezen a héten templom és templom, felekezet és felekezet, ember és ember, lelkész és lelkész között.

Felemelő volt látni és tudni azt, hogy a kövesdombi új unitárius templomunkban többen voltak jelen az imahét napján, mint 2006. december 2-án, templomunk szentelésén.

Jó volt „együtt lenni egy akarattal”, egymás hitéből erősödni, egymás szeretetéből gazdagodni, hitért, szeretetért, egyetértésért közösen imádkozni.

Jó volt hallani az apostoli figyelmeztetés: „legyetek türelmesek mindenkihez”.

Együtt voltunk Marosvásárhelyen reformátusok, római katolikusok, evangélikusok, unitáriusok, különböző felekezetekhez tartozó keresztény emberek, a megbecsülés és elfogadás, a türelem szellemében. És együtt mondtuk Reményik Sándor szavaival:

„... Nekem te mindenem vagy, türelem,
Szelíden fénylő állócsillagom.
Rám mosolyogsz, és engem mosolyogtatsz,
Maradj az égen szüntelen, szelíden fénylő
Állócsillagom: türelem.”
(Reményik Sándor: *Türelem*)

Hiszem, hogy ez a lelkület és szellemiség nemcsak az imahét napjain, hanem az esztendő további imádságos-munkás napjain is elkísér bennünket.

Kecskés Csaba

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:
Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563,
Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100.
Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767.

Egy lelkész szüntelen ostromozta gyülekezetét fukarsága miatt. A gondnok már megsokallta.

– Belepusztul ebbe a gyülekezet – szölt felháborodva.

– Én még nem láttam olyan gyülekezetet, amely az adakozásba belepusztult volna – felelte a lelkész. – A mienk lenne az első.

De ha mégis megtörténne, kiírnánk imaházunk homlokzatára:

„Boldogok a halottak, akik az Úrban hálnak meg...”

(Pálffy Tamás Szabolcs gyűjtése)

Elkezdődött a csoda

A csoda, amiről alább szólok, január 27-én tetőzött – de korántsem ért véget. Valójában most kezdődött el, és, ha nem zárkozunk el előle, már úton van mindannyiunk felé. Aki nyitott lélekkel él, ahhoz minden bizonnyal meg is érkezik.

Amikor január 20-án a marosvásárhelyi Vártemplomot több száz magyar ember töltötte meg – különböző felekezetek hívői –, hogy az unitárius esperest, Nagy Lászlót hallgassák, úgy gondoltam, történelmi esemény részese akart lenni minden megjelent. Ezzel vette kezdetét az ökumenikus imahét. Eddig példátlan eset, hogy unitárius pap prédikáljon a református Vártemplomban!

De másnap a Bolyai téri unitárius templom, ahol egy református lelkész hirdetett ígét, nagyon kicsinek bizonyult a sok hívő előtt, az evangélikus templomból helyszűke miatt sokan kénytelenek voltak hazamenni, a kövesdombi unitárius templomban is alig fértünk, szombat az alsóvárosi templom is megtelt (szerencsére nagy a befogadóképessége), vasárnap pedig a főtéri katolikus plébániatemplomot is több száz hívő töltötte meg – zsúfolásig.

A Egyházi Központ épületében lakó diákok hálásan köszönik a magyarszováti nőszövetségnek a rendszeres ételmeztartást.

A száz éve Amerikából indult gondolat látványosan szökkent szárba. Ha késve is, de semmiképp sem túl későn érkezett meg városunkba. Olyan élményt jelentett a különböző felekezetű magyar hívek együtt-imádkozása, a közös istentiszteletek, hogy a templomból kijövőök csak egyetlen dolgot sajnáltak: hogy nem tartott tovább egy hétnél, hogy máris vége van. Minden alkalom közel ezer vagy még több embert vonzott. Ilyen együttlét, hogy megfogjuk egymás kezét, hogy gondolataink, imáink mind egyetlen irányban hangolódjanak: az összetartozás, a keresztény és erdélyi magyar egység felé – ilyen alkalom ritkán adatik.

Az ötletgazda Csintalan László katolikus főesperes volt. Sikerült közös asztalhoz ültetnie a város különböző felekezetű papjait, és nyolc napon keresztül minden

este együtt vonultak be az éppen soros templomba olyan lelkészek, papok, akik addig talán csak hírből ismerték egymást. S velük a hívek, akik jószerevével sohasem jártak a sajátjukon kívül más felekezetű templomban.

Ha belegondolunk, talán nem csak lélekben lehetne folytatni az együttléteket, de például havonta egyszer a kijelölt templomban összegyűlhetnének hívek és lelkészek egy-egy ökumenikus imaalalomra. Épp ez a januári imanyolcad a bizonyíték arra, mennyire áhítják ezt a keresztények, bármilyen felekezethez tartozzanak is.

Kuti Márta

nők világa

Tavaszelő Dicsőszentmártonban

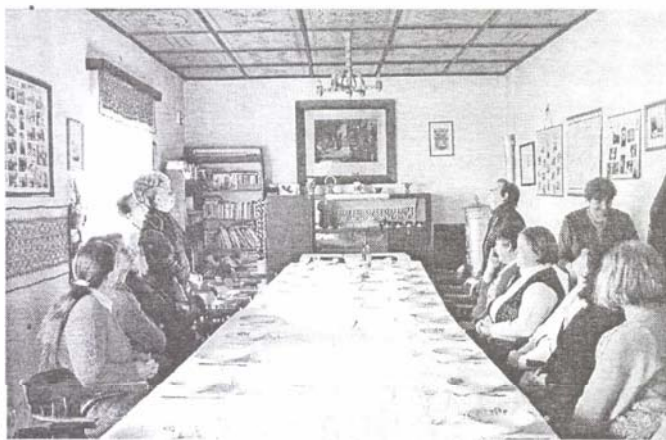
Az Unitárius Nők Országos Szövetségének választmánya idei első évnegyedi gyűlését február 2-án tartotta Dicsőszentmártonban. A dicsői nőszövetség nagyon kedves, szerető gondoskodása és a gyönyörű, verőfényes, majdnem tavaszi idő jó hangulatú, tartalmas választmányi gyűlést eredményezett.

A szombat délelőttöt kitöltő ülésen fontos témák kerültek terítékre:

- az *Unitárius Közlöny* rólunk szóló oldalának megfelelő anyaggal, nőszövetségi hírekkel, tudósításokkal való rendszeres ellátása,
- a *Nők Világa* húsvéti számának véglegesítése, egyes rovatainak frissítése,
- a 2%-os adótámogatás reménykeltő növekedése újabb erőfeszítéssel tovább javítható,
- az UNOSZ eseménynaptárának véglegesítése az egyházi eseménynaptárhoz igazítva,
- a körüli nőszövetségi közgyűlések helyszíne, időpontja,
- vezetőképzés, médiatanácskozás megszervezése,
- a szeptember 6-i UNOSZ-konferencia munkálatainak előkészítése,
- a március 7-i női világimanap megszervezése, szórólapok, imafüzetek szétosztása

A gyönyörű műemléktemplom megtekintése és a finom ebéd elfogyasztása után elbúcsúztunk a dicsői nőszövetség rólunk gondoskodó tagjaitól és egymástól, abban a hitben, hogy munkánk eredményes volt. A szervező munkában a helyi nőszövetség elnöke, Nagy Rozália tiszteletes asszony járt az élen, de bevonta a nőszövetség tagjait, és közösen igazi családi hangulatot teremtettek a munkához és a találkozáshoz.

Péterffy Enikő

FELHÍVÁS

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége várja azon helyi nőszövetség/nőszövetségek jelentkezését, amelyek elvállalnák a 2008. évi közgyűlés és konferencia házigazda szerepét ez év szeptember 6-án.

Jelentkezés és további információk Asztalos Klára elnöknél.

Elérhetőség:

telefonon: 0264-542542, 0364-263654,
0740-685087

e-mail: klariasz@yahoo.com

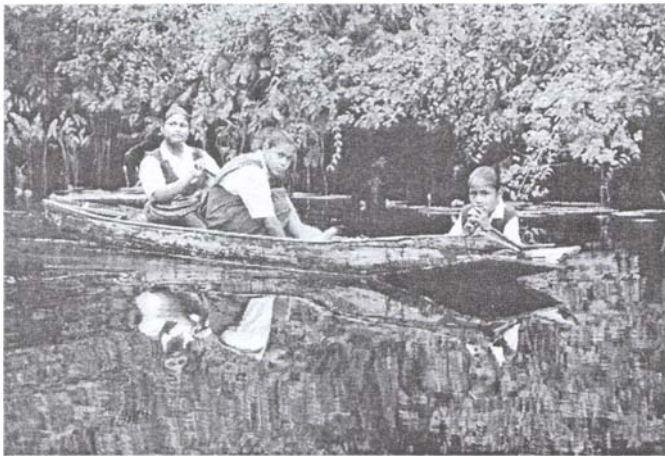

Isten bölcsessége új értelmet ad életünknek – Guyana

Amint az *Unitárius Közlöny* 2007 júniusi számában (11. o., *Kisebbségi képviselő*) igyekeztem rövid tájékoztatást nyújtani a Romániai Női Világimnap Bizottság működéséről, most is szeretnék hozzájárulni ahhoz, hogy az anya- és társegyházközösségekben – unitárius nőtestvéreink lelkesedésére, érdeklődésére és együttérző imádkozására gondolva – lehessen megfelelő előkészítő munka eredményeként 2008-ban is megszervezni a Női Világimnapot.

A Kolozsváron 2007. május 11–12-én tartott gyűlést követően további önkéntes munkát vállaltam; elnöki tisztségben az egész Romániára kiterjedő mozgalmat próbálok szolgálmi újabb és újabb segítő unitárius munkatársak jelentkezésére is várva.

Elnökként 2007. november 16–17-én Cserefalván a Keresztény Panzióban román nyelven vezettem gyűlésünket, amelyen

részt vett a Szlovéniában szolgáló Corinna Harbig lutheránus-evangélikus lelkész nő is, aki az Európai Világimnap Bizottság egyik képviselője. E gyűlés fő tárgysorozati pontjai: a Romániai Világimnap Bizottság státusa, statútumának elkészítése és a mozgalom hivatalos állami bejegyzésének, illetve a 2008. március 7-én tartandó Ökumenikus Női Világimnap román nyelvű anyagának előkészítése.

A 2008-as magyar nyelvű világimnap füzet a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Nőbizottsága munkája. Az MEÖT Nőbizottságának elnöke, P. Tóthné Szakács Zita közvetítésével e füzeteket, plakátokat és képeslapokat az UNOSZ ez év február 2-án Dicsőszentmártonban tartott választmányi gyűlésén adtam át a körképviselőknek értesítő körlevéllel együtt. További tájékozódás céljából a világhálós elérhetőséggel rendelkező nőtestvéreink figyelmébe ajánlom a következő honlapokat: www.meot.hu (magyar nyelven), www.ecum.ro (román nyelven). Mindkét honlapról további női világimnap vonatkozású anyagok tölthetők le (zene, képek, ételreceptek, könyvjelzők... stb.).

Szeretettel kérem az Ökumenikus Női Világimnap egyház-közösségi szervezőit, hogy szíveskedjenek 2008. március 31-i határidővel küldeni a rövid beszámolókat a körlevélben megadott postacímre (az elektronikus postafiók is működik).

Szeretettel ajánlom a leány- és szórványegyházközösségekben élő unitárius nőtestvéreinknek, hogy lehetőségeik szerint kapcsolódjanak be a testvéregyházak szervezésében zajló ökumenikus női világimnap mozgalomba.

A 2008-as imnap perselypénzből egy guyanai pályázatot támogatunk, illetőleg a Romániai Nők Világimnap Bizottságának munkáját.

Tisztelettel kérem a jelölt célokra szánt adományokat a következő bankszámlára átutalni:

BRD 550350 Sibiu,

Unitatea Hipodrom, Bd. Mihai Viteazul nr. 9.

Rodica Isac, cod IBAN: RO38 BRDE 330S V290 3065 3300.

„Boldog az az ember, aki megtalálta a bölcsességet...” (Péld 3,13/a)

Áldott szolgálatokat kívánok!

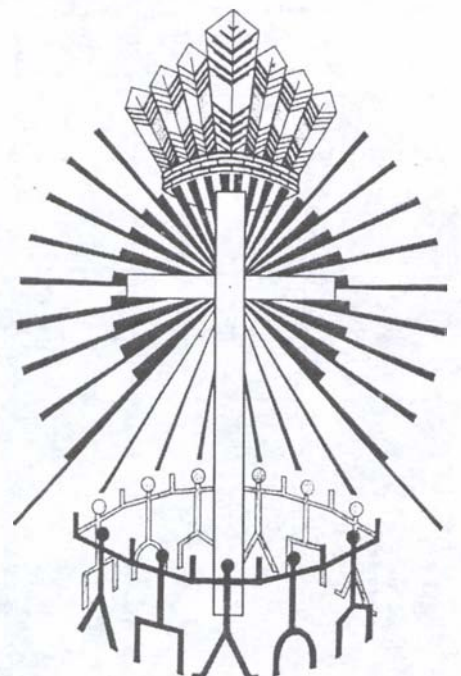
Pálffy Anna-Mária

Hallottál-e már Guyanáról?

A nők világimnapjára készülve ismerkedjünk meg azzal a távoli országgal, amelynek asszonyai az ideai világimnap liturgiáját előkészítették. Március első péntekén világszerte több mint 170 ország asszonyai ezen a napon a guyanai asszonyok által előkészített liturgia szerint imádkoznak. A liturgia témája: „Isten bölcsessége jobb megértéshez vezet.” Ezzel a gondolattal a különböző kultúrájú és vallású etnikumok és népek közötti megértést szeretnék elősegíteni. A téma megválasztása nem véletlenszerű, hiszen Guyana egyik nagy gondja az, hogy területén sokféle eredetű kultúrák és vallások élnek együtt évszázadok óta, és közöttük hiányzik a megértés, az együttműködés.

Guyana, az egykori brit gyarmatország (nem tévesztendő össze az afrikai

Guineával) a délamerikai kontinens „vállpántján” helyezkedik el. Az első európai kalandorok a 16. században szálltak partra az Atlanti-Óceánról. Először a hollandok létesítettek ültetvényeket, majd a franciák próbálkoztak, végül az angolok kezében maradt évszázadokon át Brit Guyana néven. Az ültetvényeken Afrikából behozott rabszolgákkal dolgoztattak. A mai lakosság nagyon vegyes. A két fő népességszámot az őslakos indiánok és az afrikai rabszolgák leszármazottjai, de találunk bevándorolt angolokat, portugálokat és kelet-ázsiaiakat. Az ország 1966-ban nyerte el függetlenségét és a gyarmati időszak nehéz múltjával elindult az önálló fejlődés útján, de a különböző etnikumok széthúzása miatt az országban sokáig káosz és szegénység uralkodott, sokan elvándoroltak.

Az ország természeti kincsei – arany, gyémánt, bauxit, az őserdők faanyaga és az olaj – a természet és a helybeliek kárára idegen rablógazdálkodó brazil, egyesült államokbeli és kanadai beruházók kezére jutottak.

Guyana területe ötször nagyobb Svájcnál, de lakóinak száma mindössze 760.000. Az ország 75%-át erdők borítják, jórészt trópusi őserdők, dzsungel. A Kaieteur Nemzeti Park ritka természeti látványosságokat kínál a turistáknak. Legnevezetesebb a 220 m magas Kaieteur-zuhag. Az ország déli részét kiterjedt szavannák borítják. A legsűrűbben lakott rész a 160 km hosszú tengerparti sáv. Ezen az 5%-nyi területen a lakosság 88%-a lakik. Ott van a főváros, Georgetown. Az ország belső területén él az őshonos indiánok kilenc etnikuma. Itt még ragaszkodnak az ősi hagyományokhoz. A család gazdaságilag független, önálló egység. Nagyobb eseményeken – házépítés, ünnepek – a családok összefognak. Az a szokás, hogy házasság után a férj a feleség családjához költözik néhány évre, és munkaerőjét a család szolgálatába állítja, ez a „vő-szolgálat”. Egy másik érdekes szokás a férfi és a nő egyenjogúságának kifejezésére a „férfi-gyermekágy”, a „Couvade”. Ez azt jelenti, hogy a férj a gyermek születése körüli időszakban bizonyos megkötöttségeknek veti alá magát pl. nem foghat fegyvert, nem dohányozhat, étkezési előírásokat tart be. Ezzel távol tartja a rossz szellemeket az anyától és a gyermektől, és bizonyítja az apaságát.

Az utóbbi években sok változás történt a lakosság körében. A fiatalok eltávolodtak a hagyományoktól, sokan tanulnak, a leányok is. A nők is fizetett munkát vállalnak. Jövőorientáltak, ötletesen kezdeményeznek, maguk irányítják az életüket, és síkra szállnak a jogaikért. Részt vesznek a gazdasági életben, a politikában. Alapvetően minden pálya nyitva áll számukra. Jelenleg 4 miniszterasszony van a kormányban, a legfiatalabb 30 éves.

Az egészségügy terén még sok a tabutéma. Terjed az AIDS. További felvilágosító munkára van szükség, hogy a lakosság megismerje a fertőzés veszélyét, a védekezés lehetőségét. Az asszonyok tüneteket szerveznek a nők elleni erőszak feltárására és megelőzésére.

Az imanap jelképét (lásd a mellékelt képet) egy guyanai művész, Winslow Craig alkotta meg és híven tükrözi az imanap témáját: a különböző népek megértését Isten bölcsessége által. A tollkorona, a „Cacique”, az ősi indián falu bölcs vezetőjének fejéke, a bölcsesség jelképe. Az emberek által formált kör az indián falu pálmalevelekkel fedett központi gyülekezőhelyén („Benab”) közös étkezésre várja a közösség minden tagját.

Sokfélék vagyunk fajra, nemre, érdeklődésre, érzékenységre nézve, de mindannyian Isten teremtményei. Egyforma távolságra vannak a középen álló keresztől, amely az egységet, a mindenk felett álló istenséget, a keresztények számára Jézus kereszthalál-áldozatát jelképezi. Az alakok egymás kezét fogva táncolnak kifejezve ezzel az együvértartozást az indiánok hagyományos mozgás-nyelvén.

Gondolatban mi is kapcsolódjunk be ebbe a körbe, fogjuk meg a mellettünk élő asszonytársaink kezét. Isten bölcsessége hasson át, hogy találjuk meg az egymás megértése, elfogadása felé vezető utat, az összefogás kincsét a különbözőségben.

Asztalos Klára

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége köszönetet mond mindazoknak, akik 2006. évi személyi jövedelemadójuk 2%-át országos szervezetünk bankszámlájára irányították.

A 2007. év folyamán begyűlt 558 lejnyi összeget a szervezet működési költségeire fordítjuk.

Kérjük továbbra is, éljenek a törvény adta lehetőséggel és támogassák szervezetünket.

Az elnökség

A segesvári nőszövetség januári eseményei

5-én tartott évnyitó ülésünkön, a helybéli lelkész, Benedek Jakab áhítatát hallgattuk (Mt 13,33), majd közösen énekelünk és imádkoztunk. Lászlóffy Aladár *Köszöntő* című verse elhangzása után békés, boldog, eseményekben gazdag új évet kívántunk egymásnak. Biztosítottuk a lelkeszt, hogy a 2008-as esztendőben is bármikor az egyházköziség javát fogjuk szolgálni.

20-án reggel 68 kürtöskalácsot sütötünk.

21-e és 26-a között több nőszövetségi tagunk vett részt a városi szinten megrendezett Ökumenikus Imahéten. Akinek megadatott, hogy 11 év alatt részt vehett immár 66 alkalommal ezeken az imanapokon, az szüntelenül imádkozhatott a békéért, szeretetért, egymás elfogadásáért, egyetértésért. Megannyi gyönyörű lehetőség!

27-én kora reggel ismét 64 kürtöskalácsot sütöttünk, így gyűjtögetve a pénzt a húsvéti csomagok megvásárlására.

Január folyamán Hegedűs Editke nőszövetségi tagunk 20 írásos könyvjelzőt varrt, amit alkalomadtán elajándékozunk.

Tagsági díjunkt a 2008-as évre 5 lejre emeltük személyenként. (Benedek Enikő)

A kolozs-tordai egyházkörben, februárban...

A kolozs-tordai egyházkör fiataljai köszönik szépen, jól vannak! Jóformán be sem fejeződött az újév-ünneplés, máris az egész egyházkör a torockói farsangra készült. Ezt csiripelték a verebek, ezt pletykálta a szomszéd néni.

Az Aranyos mentiek, vagyis a bányások, aranyosrákosiak, várfalviak, sinfalviak és az alsófelsőszentmihályiak kicsit félretették a nyári színjátzó találkozóra való készülődésüket (meg miegymást), és tánclépéseiket gyakorolták, koreográfiá-

jukat frissítették, hogy majd újat mutassanak a farsangra látogatóknak.

A mézsköziek, tordaiak és a tordatúriak is bizonyára azon tanakodtak az egyleti esten, vajon mivel lenne érdemesebb elmenni Torockóra, milyen ruhákat kellene vinni, elég lesz-e a lenge tavaszi öltözék, vagy kellene vinni azt is, amit édesanyjuk valószínűleg becsomagolna a hátizsákba

folytatás a 14. oldalon

Jobágy Júlia

A kolozs-tordai...

folytatás a 13. oldalról

– a vastagabb pulóvert, amit már annyira nyugós érzés így, a tavasz küszöbén felvenni.

A torockóiak, illetve a torockószentgyörgyiek, akik a legérintettebbek e témában, nagy izgalommal készítették elő az értékes népviseleteket, összevarrták

Dömét. A fiúk meg váltig azon törték a fejüket, mivel díszítsék magukat, hogy majd farsang napján minél nőiesebbek legyenek. Köztudott, hogy a felvonuláson csak fiúk vesznek részt, és minden női szerep nekik van kiosztva, még a sirató néni szerepe is. A kisebbek már a díszes cigányruhájukat készítették elő a nagyok segítségével. Így végignézve ezeken a csoportokon, rádöbbenünk arra, mennyi kö-

zös tulajdonság van bennünk, mennyire össze tudunk fogni azért, hogy a jó néhány éves múltra visszatekintő rendezvényeink fennmaradjanak, s mennyire féltve őrizzük őket!

Erről az összefogásról, ragaszkodásról kellene hogy példát vegyünk mindnyájan. Erre kellene ösztönöznünk barátainkat, ismerőseinket – de legelső sorban magunkat!

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 2008. évi központi rendezvénytervei

XI. ODFIE Versmondó- és népdaléneklő verseny,
február 22–24., Kolozsvár

A rendezvény a fiókegyleteinkben alapfokon megrendezett versmondó- és népdaléneklő versenyek győzteseinek országos döntője. Egyszerre hagyományörző és tehetségkutató találkozó. A legjobb előadásokat hangszalagon és CD-lemezen is megörökítjük.

X. ODFIE Vezetőképző – III. és IV. rész,
március folyamán, illetve április 11–13.
később meghatározandó helyszíneken

A vezetőképző célja a fiókegyletek vezetőinek alapfokú képzése: egyleti jellegű alapismeretek, vezetési stílusok és technikák, csoportfoglalkozási alapelvek, előadói fogások, menedzselési, programszervezési és pénzügyviteli ismeretek átadása.

Táborvezetők szakmai találkozója (III. kiírás),
két alkalommal, február 29. – március 2., illetve május 16–18.,
később meghatározandó helyszíneken

A találkozó célja az, hogy a nyaranta egyre több gyermektábor és szóróvántábor lebonyolító munkacsoport tagjai szakmai tapasztalatszerésen vegyenek részt. A gyakorlott táborvezetők az újonnan bekapcsolódott vagy a jövőben ilyenfajta tevékenységgel foglalkozni óhajtó fiatalok részére hasznos szakmai felkészítőket tartanak.

Stratégia-tervezés, választmányi ülés, az ODFIE 2008. évi küldöttgyűlése, április 25–28., Székelykeresztúr (?)

Fiatalközösségek III. találkozója, július 1–3.,
később meghatározandó helyszíneken
Tehetségkutató és -ápoló rendezvény.

Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szóróvántábor
(XV. kiírás), július 21–27., Várfalva

Unitárius ifjúsági táborok (IX. kiírás, 4 tábor, ezek közül egyik angol nyelvű tábor)
– *közösen az Erdélyi Unitárius Egyházzal;* július 6–12.: Székelykeresztúr és Lókod; július 13–19.: Székelykeresztúr; július 21–27.: Lókod

A szóróvántábor és a gyermektáborok célja a számbelileg kettős (nemzeti és felekezeti) kisebbségben élő magyar unitárius gyermekek és ifjak nemzeti és felekezeti azonosságátudatának ápolása.

Észak-amerikai unitárius-univerzalista ifjak erdélyi körútja, július 23. – augusztus 5., Erdély-szerte

XII. ODFIE Színjátszó találkozó, augusztus 1–4.,
később meghatározandó helyszíneken

A színjátszó találkozó a fiókegyleteink keretében működő színjátszó csoportok verseny jellegű seregszemléje. Kiváló tehetségkutató és közösségépítő fórum.

Unitáriusok X. egyetemes találkozója, augusztus 9.,
Szejkefürdő (Közreműködés a Székelyudvarhelyi
Belvárosi Unitárius Egyházközség általi szervezésben.)

Erdélyi unitárius ifjúsági körút,
augusztus 9–13., Erdély-szerte

Nevezetes erdélyi unitárius „zarándokhelyek” és egyházközségek meglátogatása.

XXXII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia,
augusztus 21–24., Várfalva

Az ifjúsági konferencia az ODFIE 1928 óta megszervezett legfontosabb évenkénti rendezvénye: az erdélyi unitárius ifjúság seregszemléje, egy központi téma köré csoportosuló előadásokkal, istentiszteletekkel, vetélkedőkkel, táncszállal, művelődési és szórakoztató műsorokkal.

Unitárius egyetemisták és főiskolások VII. találkozója,
október 24–26., Tordatúr

A találkozó elsősorban a címben kiemelt réteget célozza, az országos unitárius ifjúsági életbe való bevonás szándékával. Emellett a találkozó tapasztalat- és ötletcserére is alkalmas, a különböző egyetemi városokban működő egyetemista körök tagjai és vezetői számára.

XI. ODFIE Egyház- és nemzetörténelmi vetélkedő,
november 7., Kolozsvár

A rendezvény célja a történelemismeret bővítése, az egyházhoz és a magyarsághoz való kötődés erősítése, tehát a nemzeti és egyházi azonosságtudat jó irányú befolyásolása.

Dávid Ferenc emlékzarándoklat (XI. kiírás),
november 8., Déva

A névadó és egyházalapító püspökünk emléke előtti tisztelgés helyszíne a dévai vár, melynek falai között Dávid Ferenc életfogytiglani börtönt szenvedett. A programban emlékestisztelet, alkalmi beszédek, várjáték, koszorúzás, régizene és egyháztörténelmi előadás szerepel.

Hitértelmező hétvége (V. kiírás),

november 28–30., később meghatározandó helyszíneken
Csoportos hitelvi értelmezések és különböző vallásos tevékenységek keretében szolgáló rendezvény.

Kedves Gyermekek!

A farsangi multságok időszakában kívánunk jó szórakozást a feladatok megoldásához. A rejtvény teljes megfejtését küldjétek el!

Várjuk válaszaitokat 2008. április 1-ig erre a címre:

Fekete Levente

527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud. Covasna

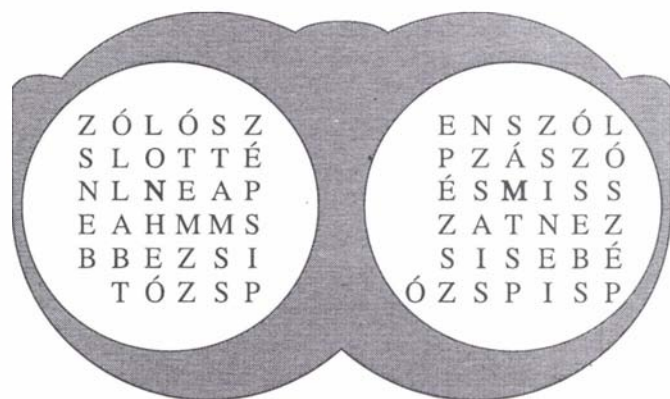
Füllentős mese

Farsang idején, még pólás koromban történt. Jöttek a maszkurák, hát én megijedtem tőlük. Ijedtemben bebújtam a ringóbölcső negyedik lába alá és onnan pislogtam, s hát látom, hogy az egyik maszkurának a kosarában a nagyapám kutyájának a legfiatalabbik bolhája erősen integet. Megismert engem, ennek meg is örvendtem és illa-hopp, be is ugrottam melléje s jól elbújtam a farsangi fánk morzsája alá. Akkor látom, hogy nem vagyok egyedül, mert a szomszéd macskája a nagyapám kutyájának a bolhája elől éppen oda menekült. Erősen megörvendtem, mert akkor olyan csattogó hideg volt, hogy még a hajnali kakaskukorékolás is kettőbe hasadt, még mielőtt kihalatszott volna a tyúkölből. Így hát a macska bundájával jól bétakaróztam, de mire a hajamra is jól ráigazítottam volna, csak akkor látom, hogy a harmadik szomszéd anyakocája is ott van mind a tizenkét malacával, s ott melegedik a lelkem, mintha csak neki találták volna ki azt a helyet...

Ezt a mesét azért találtuk ki, hogy kedvet kapj a tréfás mese írásához, vagy folytasd, és fejezd be, amit itt olvastál. Ha akarod át is írhatod! (25 pont)

Farsangi varázsszemüveg

Ha a bejelölt betűtől jobbra, csigavonalban haladsz, egy mondatot olvashatsz ki a két szemüveglencséből. Mielőtt elküldenéd a mondatot, próbáld meg egymásután legalább háromszor gyorsan mondani, vagy valaki mással mondatni. Jó szórakozást! (10 pont)

Vízkeresztől (január 6.) a húsvét vasárnapot megelőző 40 napos böjt kezdetéig, azaz „húshagyó keddig” vagy „hamvazószerdáig” tartó időszakot farsangnak nevezzük. Magyar elnevezése egyes kutatók szerint a német „faseln”: fecsegní, fantáziálni, pajkosságot üzni szóból ered. Az első feljegyzést 1283-ból, bajor-osztrák adatokból ismerjük.

Hazánkban – elsősorban német hatás eredményeként – a középkorra tehető a farsang kialakulása. Elterjedése három fő területen történt: a királyi udvarban, a városi polgárság és a fa-

lusi lakosság körében. A királyi udvarban jelentős volt az itáliai hatás, míg a másik két szinten a német.

A farsang zajos multságait egy ősi hiedelem hívta életre. A középkorban azt hitték, hogy a tél utolsó napjaiban – amikor rövidek a nappalok és hosszúak az éjszakák – a Nap elgyengül, és a gonosz szellemek életre kelnek. Eleinte azért öltöztek ijesztő jelmezekbe, hogy elűzzék a halált, a rosszat és a hideget. Az első maskarások halottas menetet utánozva masíroztak. A karnevál elnevezés is összefüggésben áll ezzel, ugyanis a *carnavale*, a felvonulás központi alakja nem más, mint „a halottasház szolgálója”, vagyis a sírásó. A megjárzott temetés után nagy dárídót csaptak, hiszen a tél eltemetésének mindenki örült. A régi babonákat később elfelejtették, de a jelmezes-álarcos karnevál és a bálók, táncos multságok szokása máig megmaradt. **Írd le, milyen farsangi hagyományok élnek még környéketeiken? Kérdezd meg nagyszüleidet!** (15 pont)

Ilyenkor, télidőn ragyognak legszebben a csillagok. Aranyos szegekkel kivert kupolájáról felénk villannak azok a távoli égítetek, amelyeknek nagysága sokszorosan felülmúlja a mi Napunk méreteit. Kicsiknek, pontszerű fényeknek csupán azért látszanak, mert kimondhatatlanul messze vannak tőlünk, s még a másodperc alatt 300 000 kilométernyi irdatlan távolságot befutó fény sugar is csupán évszázadok alatt ér el hozzánk. A csillagok sokadalmában a primitív népek képzelete csoportokat vélt felfedezni, ember- és állatalakokat látott meg bennük, s így születtek meg azok a csillagképek, amelyeknek jórésze ma már tudományosan is elfogadott. Összesen 88 ilyen csillagkép van. Februárban láthatóak a következő csillagképek: Orion, Sirius, Pleiadok, Kassziopéia, Cefeusz, Gemini, Canis Minor, Ursa Maior stb. Február 21-én hajnalban teljes holdfogyatkozást figyelhetsz meg.

Írd le legalább 5 fentebb felsorolt csillagképnek a magyar népi elnevezését, és rajzold le a csillagképet! (10 pont)

Köszöntő

Farsang, farsang,
Háromnapos farsang,
Itt is adnak, amit adnak
Ez is Isten háza,
Szálljon le rája
Az Isten áldása,
Hat lóval, hat ökörrrel
Három borjas tehénnel,
Egy aranyos ekével.

1	2	3	4	5
6				
7				
	8		9	10
11				
12				
13			14	15
16				

A rejtvény a leghíresebb farsangi étel nevét rejti. Melyik ez az étel? (15 pont)

Vízszintes:

1. A megfejtés kezdete
2. A megfejtés befejezése
6. Búzát őröl
7. Menyasszony
8. Fordított bolygónév
11. Nevet
12. Román Anna
13. Helyhatározói rag
14. Szamár mondja
16. Nem létezik

Függőleges:

1. Az régiesen
2. A megfejtés közepe
3. Maszkja
4. Biztatószó
5. Kovács Mária
9. A-k
10. Molnár Géza
11. Ábel testvére
14. Vég nélküli Ica
15. Földet forgat

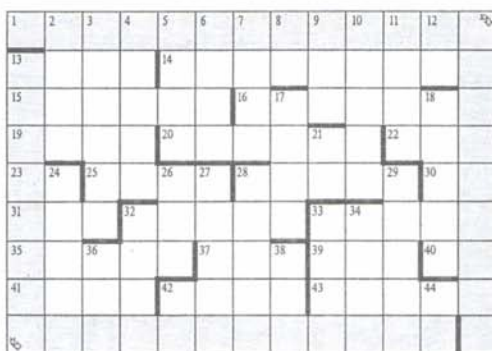
Válóok

- Miért akar elválni? - kérdezi az ügyvéd a hozzá forduló nőt.
- A férjem terrorizál! - mondja a nő.
- Mivel, asszonyom?
- ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.

14. Híres musical. 12. Mezőgazdasági munkás részesevése a levágott gabonából. 15. Nagyon jó, argóban. 16. Egyik irányba sem. 19. ... Nándor, vajdasági magyar író. 20. Épületszint. 22. Ilyen írás az ogam. 23. A nyár közepe! 25. Francia nagyváros. 28. Valaminél lentebbi helyen. 30. Magatok. 31. Baszk terrorszervezet. 32. Kipling farkas vezére. 33. Szigetszoport a hasonló nevű tengeri árok mellett. 35. Van ilyen csirke is! 37. Szürke fém. 39. Ógörög törzs volt. 40. Szintén ne. 41. Amerikai egyetem, de zár fajta is. 42. Német mérnök, a Mercedes megalkotója volt. 43. Jordánia fővárosa.

Függőleges: 2. Autós csillagtúra. 3. Finn futó volt. 4. Kijelölt osztás. 5. Svájci folyó. 6. Ukrán félsziget. 7. Peer Gynt anyja. 8. Részvény Társaság, röviden. 9. Bolgár hegycsúcs. 10. Fogyasztható a gyümölcs. 11. Római császár és költő volt. 12. ... királya, Lalo operája. 13. A poén befejező része. 17. Női név. 18. Szertartás. 21. Részben lead! 24. Más helyre tesz. 26. Okleveles, röviden. 27. Nevén szólít. 28. Lenti helyen. 29. Gyümölcsöt hozó. 32. Héber betű. 33. Idegen férfinév. 34. Fakorona. 36. Becézett Ilona. 38. Kelmét készíti. 42. Tág. 44. Alumínium.

Nyúl – vagy mi?

Az alkalmazott elkésik a munkából, a főnök számon kéri:

- Megint miért késett el, Kovács úr?
- Elnézést, főnök úr, a feleségemet kellett autóval bevinnem a szülészetre!
- De Kovács úr! Az idén már ötöd-ször! Mi a maga felesége, nyúl?
- ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A vicc poénja. 7. Nagyobb helyiség. 11. Rendszeresen arra a helyre kezd járni. 13. Északi férfinév. 14. ... Ben, londoni toronyóra. 15. Magyarországi település Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. 16. Elhamvad. 17. Innivaló. 19. Tanintézmény, régiesen. 21. Málha része. 22. Pajta. 24. Amerikai cigaretta. 25. Remek részlet! 26. Becézett Irén. 29. Áramforrás. 31. Kirándulás. 33. ... Nielsen, filmsztár. 35. Becézett Etele. 36. Kerti szerző. 37. Irányító szerv. 39. Sándor, gyerekkorában.

Függőleges: 1. Nemesség. 2. ... Piaf, francia sanzonénekesnő volt. 3. Megszólítás. 4. Fluor és kén vegyjele. 5. Magyar színész volt (Lajos). 6. Enyhe fenyegetés. 7. Üres tok! 8. Személyéről. 9. Az orrához. 10. Egy pillanatra reszketni kezdő. 12. Iskola, röviden. 16. Ész. 18. Huszár vezényszó. 20. Kutya háza. 23. Nedv. 25. Szénhidrogén-féleség. 26. Ce-ruza, régiesen. 27. ... Caçavencu, Caragiale alakja. 28. Női név. 30. Be fog következni. 32. Az Amerikai Egyesült Államok angol rövidítése. 34. Viszályistennő volt. 37. Hat, Rómában. 38. Előd.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: 2008. április 5-e. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét áprilisi lapszámunkban közöljük.

Decemberi rejtvényünk megfejtése: Karácsonyi versszak: Hozz örömet, békességet, / A szíveknek melegséget, / Karácsonyi szép meséket / S az Istennek dicsőséget!

Könyvjutalmat nyert Szász Ferenc balánbányai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: Rezi Éva
Tördelés: Ruzsa István
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.
A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com
A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com
Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478
A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Gálfalvi Gábor** nyugalmazott iskolaigazgató, tanító (Alsóboldogfalva), **Jobágy Júlia** diák, JZSUK (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Kuti Márta** (Marosvásárhely), **Nagy Endre** lelkész, esperes (Dicsőszentmárton), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye) a Romániai Női Világimnap Bizottság elnöke, **Péterffy Enikő** matematikatanár, kolozsvári nőszövetségi elnök, **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), **Szabó László** lelkész, EUE-közügyigazgató, ODFIE-elnök (Kolozsvár), **Török István** lelkész (Olthévíz), **Varró Amália** gyakorló segédlelkész (Székelykeresztúr)